



„Už je tomu víc než rok. Co tu po všech čertech hledám....“ Parafrází textu blues Petra Kalandry, resp. starých dobrých Marsyas, mi dovoluťe začít dnešní úvodní slovo. Není to vůbec náhodný začátek, protože zvláště jeho druhá část se mi honila hlavou v uplynulém roce poměrně často. Těch „čertů“ totiž bylo dost. Jen namátkou: novela zákona o potravinách, transpoziční novela zákona o ochraně veřejného zdraví, causa metylalkohol, chřipková epidemie, nedostatek antivirotik na trhu, povodně, komáři, causa kohoutková versus balená pitná voda, antivakcionisté, zákon o hluku a protihlukoví aktivisté, složitá implementace pracovně lékařské legislativy a ještě složitější implementace mezinárodních zdravotních předpisů, věčná velká novela zákona o ochraně veřejného zdraví, šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ohledně zadávání rozborů zdravotním ústavům, problematická realizace vzdělávacího pro-

jektu, původně restriktivní rozpočty hygienické služby, jeden ministr, druhý ministr, třetí ... atd., atd., a to vůbec nemluvíme o té divné zakleté budově na Palackého náměstí. Nicméně ten největší ďábel byl jako vždy ukryt v detailu – nalézt v záplavě výše uvedených „čertíků“ i denní operativy prostor a čas pro to podstatné, a to byla příprava a realizace „Koncepte hygienické služby a prevence nemocí“, kterou jsme v březnu loňského roku dokončili, nechali schválit vedením ministerstva a především předložili Senátu Parlamentu ČR jako východisko pro realizaci a rozvoj systému ochrany a podpory veřejného zdraví i základ strategie prevence nemocí a zlepšování zdravotního stavu populace ČR. Usnesením zdravotního výboru Senátu PCR byla tato koncepce přijata a podpořena. Začátkem letošního roku bude projednána i zdravotním výborem Poslanecké sněmovny, věřím, že se stejným výsledkem.

Vlastní realizace dílčích aktivit i jednotlivých kroků vytýčených koncepcí probíhala oproti mému „gustu“ pomaleji, ale vzhledem k výše uvedenému jsem rád, že po celou dobu zůstala hlavní prioritou a posunula se v řadě bodů od vize k realitě:

- je dokončena Analýza Zdraví 21, která bude podkladem pro přijetí nového usnesení vlády k dlouhodobému zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva vycházejícího ze Zdraví 2020,
- je dokončen překlad nové evropské strategie Zdraví 2020,
- je dokončena databáze Zprávy o zdravotním stavu obyvatelstva a vlastní zpráva je legislativně zakotvena ve věcné novele zákona o ochraně veřejného zdraví, a to jak na republikové, tak na regionální úrovni,
- je připravena, vedením ministerstva zdravotnictví schválena a vládou projednána změna statutu Rady vlády pro zdraví a životní prostředí zohledňující nutnost mezirezortního přístupu k ochraně a podpoře zdraví a prevenci nemocí,
- byl připraven statut a jmenována rezortní zdravotnická pracovní skupina jako iniciativní a koordinující orgán v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví a prevence nemocí,
- v SZÚ byl ustanoven organizační útvar pro operativní řízení preventivních aktivit, který by měl být mj. zázemím rezortní pracovní skupiny,
- je připravena osnova Zprávy o činnosti hygienické služby, která by měla být základem hodnocení efektivity ochrany a podpory veřejného zdraví a prevence nemocí,
- bylo podepsáno Memorandum o spolupráci SZÚ a 3. LF UK jako základ pro širší zapojení hygienické praxe do výuky studentů, a tím i zatraktivnění oboru,
- byl nastaven systém kvalifikačních požadavků a standard celoživotního vzdělávání zaměstnanců KHS,
- na úrovni regionální samosprávy bylo projednáno a dosaženo shody v zapojení krajů do hodnocení zdravotního stavu a určování jeho priorit včetně podpory zdraví,
- především ale byla dokončena česká, preventivně zaměřená implementace programu WHO Zdraví 2020, která byla po mezirezortním připomínkovém řízení a schválení ministrem zdravotnictví odeslána do vlády, aby navázala na program Zdraví 21 a byla novou dlouhodobou strategií zlepšování zdraví obyvatel České republiky.

Možná, či spíše určitě, jsem na spoustu „čertů“ i realizovaných dílčích aktivit „Koncepte“ zapomněl. Ten-to úvodník ale neměl být rekapitulací ani inventurou, chtěl jsem jen zdůraznit, co bylo, je a bude podstatné a pak také poděkovat Vám všem za spolupráci a faktickou i morální podporu. Takže, jak říkal Jan Werich: A jede se dál, močálem černým, kolem bílých skal ...

MUDr. Vladimír Valenta, Ph.D.,
hlavní hygienik ČR